

NOTAT

Til:	Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap
Fra:	Helsetjenestens driftsorganisasjons for nødnett v/Administrerende direktør Lars Erik Tandsæther
Dato:	04.09.2018
Saksbehandlere:	Ketil Are Lund

Fellesfunksjonen i nødnett

Helsetjenestens driftsorganisasjon for nødnett (HDO) HF viser til invitasjon fra DSB (ref. e-post av 5/7-18), vedrørende fellesfunksjon i nødnett og møte i DSB 22.august 2018 om temaet.

HDO mener det er viktig å sikre gevinstene som er oppnådd med innføringen av nødnett, men tiltakene som Direktoratet for Samfunnssikkerhet og Beredskap (DSB) anbefaler og underlaget for dette er ikke oppdatert og omforent med berørte aktører.

HDO foreslår at det settes opp en prosess for å sikre at gevinstene sikres og at det oppnås en hensiktsmessig drift og forvaltning. Dette notatet gir HDOs vurdering av ansvarsdeling mellom partene og innspill til prosess.

HDO deltok i 2016 i en prosess ledet av Direktoratet for Samfunnssikkerhet og Beredskap (DSB - den gang DNK) vedrørende fellesfunksjonen. HDO ga innspill til innhold og videre arbeid, uten å oppleve at arbeidet den gang ble slutført, rapporten fra 2016 som nå ble oversendt fra DSB (Svar på oppdragsbrev nr. 3 – del 2) er ikke kjent for HDO fra tidligere.

I notatet oversendt fra DSB (datert 29/5-18) beskriver DSB behov og ressursestimat for fellesfunksjonen. Notatet beskriver ikke, fra HDO sitt ståsted, den reelle situasjonen vedrørende eierskap til nødnett og nødnett brukerutstyr, eller intensjonene i ny kontrollromskontrakt, inngått i juni 2018.

1/1-2017 overtok HDO eierskap og forvaltningsansvar til alt utstyr tilknyttet nødnett i kommune- og spesialisthelsetjenesten. HDO finansieres av de regionale helseforetakene og kommunene i henhold til prinsipper som i sin tid ble drøftet med Helse- og omsorgsdepartementet.

HDO er opptatt av at videre arbeid med en fellesfunksjon reflekterer et faktisk behov, og at en fellesfunksjon blir organisert på en mest mulig effektiv og hensiktsmessig måte.

Utgangspunktet for HDOs forståelse av arbeidet med fellesfunksjonen kan oppsummeres i følgende hovedpunkter:

- HDO mener at prosessen vedrørende oppgaver i en fellesfunksjon ikke er godt nok avklart, og at det arbeidet som ble initiert for å avklare dette, ikke ble avsluttet på en tilfredsstillende måte. Ressursanslagene er etter HDO sin forståelse for høye, og ikke gjennomarbeidet med en felles forståelse av ansvar og roller mellom DSB og nødetatene. Tilsynelatende legger DSB inn i sine anslag aktiviteter som kan relateres både til DSBs rolle som eier og forvalter av selve nødnettet, og til roller tilknyttet utstyr og løsninger hvor eierskapet nå er overført til etatene.

- Helsetjenesten har flest kontrollrom tilknyttet nødnett, mens politiet og brann har flest radioer. Fordeling av finansieringsansvaret må derfor gjennomgås og avklares i fellesfunksjonen. Det vil ikke være hensiktsmessig å beskrive en finansieringsløsning, før det faktiske innholdet i en fellesfunksjon er beskrevet, og prinsippene lagt til grunn for dette er beskrevet.
- HDO har ikke inkludert kostnader for en fellesfunksjon i sin økonomiske langtidsplan for 2019- 2026, og har derfor heller ikke forankret noen kostnader for en fellesfunksjon i sine eierlinjer.
 - HDO mener at innholdet i funksjonen må avklares, før finansieringen blir diskutert. En eventuell kostnad for en fellesfunksjon må i helsetjenesten eventuelt fordeles mellom helseforetak og kommuner.
- HDO er som eier av utstyr tilknyttet nødnett og løsninger i kommune- og spesialisthelsetjenesten ansvarlig for å eie, drifte og forvalte dette utstyret og løsningene videre. HDO er opptatt av å kunne bidra til «sørge for» ansvaret, og at Helsedirektoratet blir involvert slik at de kan ivareta sitt myndighetsansvar og «følge med» ansvar. HDO ønsker å være forutsigbare, og må derfor forankre videre planer i helseforetak og kommuner. Dette betyr at HDO er opptatt av å følge de styringslinjer, og planprosesser som eierne har definert.

HDO har observert at DSB, etter at eierskap for nødnett-tilknyttet utstyr ble overført til etatene ikke har hatt kapasitet til å revidere nødvendige avtaleverk mellom HDO og DSB. Dette er utfordrende både for det daglige driftssamarbeidet og for utøvelsen av felles utvikling videre. Det bør snarest etableres en prosess med formål å utarbeide en avtale mellom eiermiljøet for nødnett (DSB) og eiermiljøet for brukerutstyr i helse (HDO) som regulerer roller og ansvar, grensesnitt, fakturering, møtearenaer mm for eierskap, drift og forvaltning mellom partene.

DSB skriver i sitt brev at

«... det skal etableres en fellesfunksjon i DSB for forvaltning av utstyr på kommunikasjonsentralene og radioterminaler som er knyttet til Nødnett.»

Notatet fra DSB er etter HDOs oppfatning ikke tydelig på å skille på at DSB er ansvarlig for eierskap, drift og forvaltning av en felles infrastruktur, mens etatene eier, drifter og forvalter eget utstyr og løsninger. Oppgaver som DSB, som eier og forvalter av nødnettet er ansvarlig for, er beskrevet, og det legges til grunn at etatene skal være med å finansiere disse oppgavene gjennom å finansiere en fellesfunksjon. Samtidig er det gitt at etatene selv må finansiere det utstyr og de løsninger de selv eier.

Flere av oppgavene som beskrives i notatet, blir i praksis løst av HDO, på vegne av helsetjenesten. En oppbygging av tilsvarende kapasitet i DSB vil, fra HDO sitt ståsted, bidra til økt kostnadsnivå for helseforetak og kommuner, uten at gevinstene fremstår som konkrete og tydelige.

Videre henviser DSB til at kostnadsnivået er kommunisert til partene. HDO er ikke kjent med dette.

HDO er opptatt av at kostnadene relatert til nødnett reflekterer det konkrete ansvars og aktivitetsnivå. Arbeidet med å beskrive innholdet i fellesfunksjonen tar ikke inn over seg at eierskap til nødnett-tilknyttet utstyr og løsninger er lagt til etatene. HDO kan ikke se at det vil være kostnadsbesparende for helsetjenesten at det opprettes en fellesfunksjon med det omfanget som DSB skisserer.

I videre arbeid mener HDO det er viktig å få klargjort hvordan grensesnittet mellom nødnett som en felles infrastruktur, og de enkelte etater skal være. HDO ser det som mest hensiktsmessig at DSB fokuserer på typegodkjenninger, standardisering av grensesnitt og krav til disse, samt eventuelt å bidra til å koordinere aktiviteter som må eies av de enkelte etater. Videre arbeid med å tydeliggjøre rolle og ansvar for fellesfunksjonen må gjøres med etatene involvert.

HDO mener det vil være behov for å se på sammenhenger og koordinering av videre utviklingsplaner og veikart, men at det vil være meget krevende å gjøre dette utelukkende som en felles satsning. Det er behov for å tydeliggjøre et standard grensesnitt mot nødnett og neste generasjon nødnett, som etatene må forholde seg til når egen etatsspesifikk arkitektur skal videreutvikles. Dette betyr at behovet for en fellesfunksjon i fremtiden vil bli mindre, og at flere av de ansvarsområdene som lå i nødnettprosjektet kan (og bør) legges til eierne av utstyr og løsninger.

Den teknologiske utviklingen går raskere enn tidligere, behovene og prioriteringene hos nødnetatene vil variere. Dette tilsier at det ikke kan legges opp til unødvendig omfattende prosesser for utvikling og fornying. Beslutningsansvar og finansieringsansvar kan ikke skilles.

HDO mener:

- Eiermiljøene for nødnett (DSB) og tilknyttet utstyr (HDO, Politiets IT tjenester og brann) må bli enige om grensesnitt og protokoller mellom nødnett og tilknyttet utstyr.
- Myndighetsnivåene (departementer og direktorater) sammen med eiermiljøene må enes om hvilke typer data som skal være mulig og lovlig å utveksle mellom etatene. Det må avklares hvordan ansvaret for felles sambandsreglement skal ivaretas videre. Dette kan være et arbeid som kan koordineres av DSB.
- Eiermiljøene ansvarliggjøres for å understøtte disse grensesnittene, standardene og denne utviklingen av data som et minimum.
- Myndighetsnivåene ansvarliggjøres med å følge med på at disse avtalene følges av eiermiljøene i deres sektor.

HDO håper dette notatet er med til å tydeliggjøre behovet for et felles arbeid mellom DSB og etatene. HDO som eier, drifter og forvalter av brukerutstyret i helse, ønsker å bidra inn i en felles og åpen prosess for å utarbeide nødvendige avtaler mellom eiermiljøet for nødnett (DSB) og eiermiljøet for brukerutstyr i helse (HDO). Avtalen må regulere roller og ansvar, og legge til rette for god samhandling (for eksempel ved å beskrive grensesnitt, fakturering, møtearenaer mm for eierskap, drift og forvaltning) mellom aktørene.